

Vedtatt i UVO 12.06.18

VESTRE TOTEN KOMMUNE

Strategi- og handlingsplan for Hverdagsmestring

Fra hjelpetjeneste til mestringstjeneste

TRYGGHET, TRIVSEL OG UTVIKLING

Innholdsfortegnelse

1 Innholdsfortegnelse

2	Hverdagsmestring i Vestre Toten Kommune	<u>3</u>
3	Mål	5
<u>4</u>	Organisering og ledelse	6
<u>5</u>	Modell og metode	7
<u>6</u>	Målgrupper	8
6.1	Henvendelser	9
6.2	Kartlegging	9
6.3	Vedtak	9
<u>7</u>	Kompetansebehov og opplæring..... Feil! Bokmerke er ikke definert.	<u>9</u>
8	Hvordan skal resultatene måles?	<u>9</u>

2 Hverdagsmestring i Vestre Toten kommune

Helsefremmede og mestringsfremmende arbeid er sentralt for å dempe vekst i behovet for helse – og omsorgstjenester fremover. Regjeringen fremholder at fokus på blant annet tidlig innsats og rehabilitering i nærmiljøet kan bidra til økt livskvalitet og bedre funksjonsevne hos brukere. Både pasienter, brukere og pårørende har ansvar for egen helse, og må aktivt søke å videreutvikle sin mestringskompetanse for å kunne håndtere en hverdag med sykdom, og kunne leve mest mulig selvstendig og uavhengig. Dette krever at det tverrfaglige samarbeidet i kommunene må bli enda bedre. Legetjenester, sykepleie, fysioterapi, ergoterapi og andre med helse og sosialfaglig kompetanse må samarbeide.

Universell utforming av omgivelsene er også viktig i rehabiliteringsprosessen, det kan fjerne hemmende barrierer og gjøre aktiv deltakelse enklere.

Grensene mellom tjenestene må brytes ned og samhandlingen bedres.

Prosjektene Hverdagsrehabilitering og Velferdsteknologi har pågått siden 2014 og ble avsluttet henholdsvis 1. november 2016 og 1. januar 2017. Prosjektet Hverdagsrehabilitering besluttet å jobbe ut fra en modell med tverrfaglig sammensatt hverdagsrehabiliteringsteam – heretter kalt Mestringsteam.

Prosjektet Velferdsteknologi prøvde ut ulike teknologiske løsninger samt alarmmottak i samarbeid med Raufoss beredskap (RAB).

Resultatet og anbefalingene fra begge prosjektene slås nå sammen til

Hverdagsmestring i prosessen over til fast drift. Rapportene finnes i VTK data og Vestre Totens hjemmeside.

Under følger definisjoner på begreper brukt i teksten videre:

Hverdagsmestring

Hverdagsmestring er et forebyggende og rehabiliterende tankesett som vektlegger den enkeltes mestring i hverdagen uansett funksjonsnivå. Hverdagsmestring er sentralt i helhetlig pasientforløp.

Hverdagsrehabilitering

Hverdagsrehabilitering er en arbeidsmetode som tar utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktige aktiviteter for deg?» og kjennetegnes ved at:

- Den skjer på brukerens arena, i hjemmet og nærmiljøet.
- Trening i vanlige hverdagsaktiviteter.
- Brukermedvirkning og brukerstyrte mål med økt egenmestring vektlegges.
- Den er et tilbud for eldre, selv om det ikke er en klart definert nedre aldersgrense.
- Den har et forebyggende perspektiv, etter som den vedlikeholder mestring av hverdagsaktiviteter.
- Tidlig tverrfaglig kartlegging.
- Tidsavgrenset intensiv oppfølgingsperiode på 4-6 uker.

Målet er å støtte opp under økt selvhjelpenhet i daglige gjøremål slik at flest mulig kan bo hjemme, være aktive i eget liv og delta sosialt og i samfunnet.

«Hverdagsrehabilitering der vi kan – pleie der vi må»

Velferdsteknologi kan sees på som

- Teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, fysisk aktivitet, og styrket evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne.
- Støtte til pårørende.
- Forbedrer tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.
- Kan forebygge behov for tjenester eller innleggelse i institusjon.

Satsning i drift

Satsing på hverdagsmestring er vedtatt av Utvalg for Velferd og Opplæring og er innarbeidet i kommunens styringsdokument. Satsingen er også innarbeidet i Omsorgsplan 2040. Mestringsteamet ble etablert høsten 2017.

I tillegg har Fylkesmannen i 2017 tildelt Vestre Toten kommune tilskuddsmidler for «Styrking av habilitering og rehabilitering» med henvisning til denne planen / prosjektet «Fra hjelpetjeneste til mestringstjeneste». Styrkingen er i søknad og tildeling definert som 100 % ergoterapeut og 100 % fysioterapeut, med tiltredelse i 2018.

Stillingene vil bli brukt til utvikling og styrking av fysio- ergoterapitjenesten med hensikt mot forebygging, tilrettelegging og mestring.

Kommunestyret har fattet endelig vedtak om ombygging av Sagatunet slik at hele hjemmesykepleien kan samles på et sted. Mestringsteamet vil også ha arbeidsstasjoner i de samme lokalene.

Ombygging av Sagatunet ble ferdigstilt mai 2018. Hjemmesykepleien har etter sammenslåingen endret navn til Vestre Toten hjemmetjeneste.

Hverdagsmestring er med dette et bærende element i kommunens langsiktige strategi for håndtering av forventet utviklingen de nærmeste 10-20 årene.

3 Mål

HOVEDMÅL

Redusere behov for kompenserende omsorgstjenester, mer fornøyde brukere og ansatte, ved bruk av hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi.

DELMÅL

For å kunne nå ovenfor nevnte hovedmål må ledelse og Mestringsteam jobbe kontinuerlig med følgende delmål i prosessen:

Mestringsteamet:

- ✓ Mestringsteamet skal sørge for opplæring i arbeidsmetoden til aktuelle ansatte i kommunen gjennom refleksjonsgrupper og fagmøter og andre informasjonskanaler.
- ✓ Mestringsteamet har et gjennomgående fokus på brukermedvirkning og *pårørendesamarbeid*.
- ✓ Mestringsteamet skal bidra til at innbyggerne opplever et godt koordinert rehabiliteringstilbud gjennom synlighet, tilgjengelighet og samarbeid med andre tjenester i kommunen.
- ✓ Mestringsteamet fremmer tverrfaglighet gjennom deltagelse på sone møter i hjemmetjenesten og gjennom synlighet/målepunkter på Lean-tavler.

LEAN forbedringsverktøy:

- ✓ Hverdagsmestring er innarbeidet på Lean-tavlene hos samarbeidspartnere gjennom fokus på å henvise de riktige brukerne.
- ✓ Mestringsteamet registrerer hvor mange av de henviste brukerne som er aktuelle brukere og hvor mange som får tiltak etter vurdering.
- ✓ Gevinstrealisering ved bruk av Lean hvor vi måler tverrfaglighet og prosess.
- ✓ Ha spesifikke målepunkter for å måle effekt hos bruker og i tjenesten. Som for eksempel personlig måloppnåelse, livskvalitet, deltagelse, funksjon.
- ✓ Avklare og innarbeide bruk av navn og begreper, og gjøre dette kjent hos aktuelle samarbeidspartnere.

Tildeling av tjenester:

- ✓ Mestringsteamet skal etablere og innarbeide godt samarbeid med nyopprettet Kontor for Tildeling og Koordinering (KTK) med tanke på tidlig innsats inn.
- ✓ Tildeling av kompenserende tjenester, særlig til nye brukere, gis som et begrenset vedtak dersom det vurderes at bruker kan gjenvinne funksjon etter kort tid. Vedtak fattes av Kontor for Tildeling og Koordinering.
- ✓ Tjenesteutøverne må bli bedre på å kartlegge/utrede brukernes rehabiliteringsbehov og muligheter før det igangsettes tiltak som kompenserer for tap av funksjon.
- ✓ Mestringsteamet kan involveres i pasientforløpet på utskrivningsklare pasienter fra Raufosstun Helsehus.

Markedsføring:

- ✓ Mestringsteamet skal sørge for å gjøre Hverdagsrehabilitering og Velferdsteknologi kjent for Vestre Totens innbyggere. Markedsføring gjøres gjennom brosjyre, avis, hjemmeside, TV-skjerm på Sagatunet, dagsenter, fastleger, frivilligsentral, eldresenter.

4 Organisering og ledelse

Organisering av arbeidet er satt opp med en styringsgruppe bestående av helsesjef og omsorgssjef, samt driftsenhetsleder for fysio- ergoterapitjenesten, driftsenhetsleder for hjemmetjenesten og driftsenhetsleder for kontor for tildeling og koordinering. Teamansvarlig for Mestringsteamet vil også være involvert i denne gruppa. Mestringsteamet består av sykepleier, ergoterapeut og fysioterapeut.

<p style="text-align: center;">Styringsgruppe: Tjenesteområdeledere: Omsorgssjef og helsesjef. Driftsenhetsledere: Fysio- ergoterapitjenesten, hjemmetjenesten og kontor for tildeling og koordinering. Mestringsteam: Teamansvarlig</p>
--

Hverdagsmestringsteamet jobber ut fra et mandat gitt av styringsgruppa.

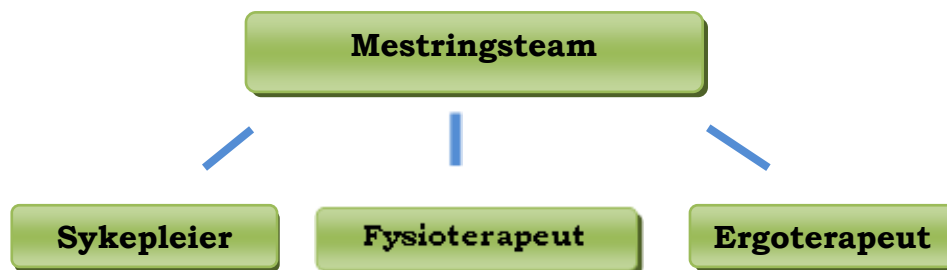
Mandat for teamet:

- Teamet skal ha direkte pasient - og brukerrettet arbeid ut fra brukers perspektiv og brukers målsetting «**Hva er viktige aktiviteter for meg**»
- Vurdering, kartlegging og journalføring, igangsette trening av brukere på kartlagte målsetninger og tiltak, opplæring av hjemmetrenere
- Teamet skal være en pådriver for hverdagsmestring og velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenestene.
- Sørge for at det benyttes velferdsteknologiske løsninger. Se muligheter og bidra til at det tas i bruk nye løsninger.
- Heve kompetanse hos personalet og ledere gjennom undervisning, veiledning, rådgivning og opplæring.
- Tett samarbeid med kontor for tildeling og koordinering, hjemmetjenesten, legetjenesten, fysio- ergoterapitjenesten, korttidsenhet og omsorgsboliger, spesialisthelsetjenesten, samt andre involverte.

5 Modell og metode

Organisering, ansvarliggjøring og oppfølging er av stor betydning ved implementering av nye arbeidsmåter i tjenestene. Det er anbefalt å etablere tverrfaglig team, og dette danner utgangspunktet for vårt forslag til organisering. Vi ønsker forøvrig å etablere et team som ikke bare gjelder hverdagsrehabilitering, men også innbefatter velferdsteknologi. Teamet skal ha et helhetlig ansvarsområde knyttet til innføring av nye arbeidsmåter som øker egenmestring og selvstendighet hos tjenestemottakere.

Hverdagsrehabilitering etableres med ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier, som initierer første kartlegging og treningstiltak, som deretter følges opp av hjemmetjenesten under veiledning av Mestringsteamet (Vossamodellen).

Mestringsteamet har utspring fra hjemmetjenesten og fysio- ergoterapitjenesten. Teamet består av ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier. Teamet har en leder som rapporterer både til driftsenhetsleder for hjemmetjenesten og driftsenhetsleder for fysio-ergoterapitjenesten. Sykepleier er organisert under driftsenhetsleder for hjemmetjenesten, og fysioterapeut og ergoterapeut under driftsenhetsleder for fysio-ergoterapitjenesten. Mestringsteamet skal ha kontor i Sagatunet sammen med hjemmetjenesten.

Mestringsteamet skal ivareta følgende oppgaver på brukernivå:

Aktiviteter

Kartlegger brukers aktivitetsproblemer og ADL-funksjon.
Utfører aktivitetsanalyser.
Tilrettelegge og iverksette trening av hverdagsaktiviteter i tråd med oppsatte mål.
Vurdere behov for tilrettelegging og hjelpemidler i hjemmet, opplæring og oppfølging av disse.
Bidrar til innsikt og mestring hos bruker og pårørende.

Kroppsfunksjon

Kartlegger brukers bevegelsesfunksjon og hvordan dette påvirker hverdagsaktiviteter.
Vurderer rehabiliteringspotensiale, utarbeider mål og plan sammen med bruker og samarbeidspartnere.
Vurderer behovet for bevegelsehjelpemidler og instruksjon av bruken.
Igangsetter individuelt tilpasset trening for å bedre brukers forutsetning for å nå de oppsatte målene.
Bidrar til innsikt og mestring hos bruker og pårørende.

Helsetilstand

Bidrar til innsikt og mestring av egen situasjon hos bruker og pårørende.
Opprettholde best mulig helse og velvære.
Assisterer mestring av eget liv.
Ivaretar grunnleggende behov, ernæringscreening, iplos.
Bidrar til tillit og trygghet.
Kartlegging av brukers fysiske, psykiske og sosiale ressurser.

Mestringsteamet skal videre ivareta følgende oppgaver på systemnivå:

- Leder og koordinerer rehabiliteringsforløp hos bruker
- Veiledning og opplæring av andre faggrupper
- Oppfølging, effektmåling og justering av mål og tiltak
- Dokumentasjon, beskrivelse og evaluering av brukerforløp

6 Målgrupper

Hverdagsrehabilitering til brukere som:

- Opplever funksjonsfall og har problemer med å mestre en hverdagsaktivitet.
Eksempelvis:
 - Søker om tjenester for første gang.
 - Har vært innlagt sykehus/institusjon og opplever å trenge hjelp i hverdagen i en periode.
 - Bor hjemme og strever med å mestre personlig stell, matlaging, eller andre daglige gjøremål, og som vurderes til å ha et potensial til å klare dette selv ved tilrettelegging og trening.

Hverdagsrehabilitering passer ikke brukere med:

- Alvorlig kognitiv svikt.
- Alvorlig psykisk sykdom.
- Som er vurdert til å trenge langtidsplass i institusjon.
- Alvorlig rusproblematikk.

6.1 Henvendelser:

Henvendelser til Hverdagsrehabilitering kan skje fra bruker, pårørende, hjemmetjenesten, direkte fra sykehus, eller gå via Kontor for Tildeling og Koordinering. Etter henvendelse opprettes kontakt med bruker og tidspunkt for kartleggingsbesøk avtales.

6.2 Kartlegging:

I henhold til brukers henvisningsårsak gjennomføres en kartleggingsamtale og nødvendige tester tas for å avdekke aktuelle aktivitetstproblem brukeren har. Her tas det hensyn til behov for tilrettelegging av boligsituasjonen og velferdsteknologiske løsninger diskuteres. Fysiske tester gjennomføres også. Det avklares med bruker at hun/han er motivert og ønsker Hverdagsrehabilitering. Det er vesentlig at bruker kan sette seg sine egne aktivitetsmål.

6.3 Vedtak:

I samråd med bruker og evt. pårørende avklares det at Hverdagsrehabilitering igangsettes som tiltak for å gjenvinne/forbedre funksjonsnivået for økt mestring. Vedtaksperioden er normalt på 4-6 uker, 3-5 dager i uka, og kan forlenges ved behov. I enkeltvedtak vektlegges rehabilitering med konkret måloppnåelse innenfor gitte tidsfrister. Det er Kontor for Tildeling og Koordinering som fatter vedtak på tjenesten.

7 Kompetansebehov og opplæring

Det er nødvendig at Mestringsteamet besitter oppdatert kunnskap om rehabilitering, og som da særlig angår Hverdagsrehabilitering. Videre er det nødvendig med innsikt i Velferdsteknologiske løsninger som tilbys i kommunen. Gjennomføring av Velferdsteknologiens ABC er et kursopplegg som anbefales i så måte. Mestringsteamets deltagere har gjennomført Reks kurs «Lær å lede refleksjonsgrupper» høst 2017 (etisk refleksjon) som et ledd i opplæringsansvar for de ansatte i hjemmetjenesten.

8 Ressursbruk og økonomi

Stillinger for ergoterapeut i 100 %, fysioterapeut i 70 % og sykepleier i 100 %.

9 Hvordan skal resultatene måles?

Gerica brukes som registreringsportal for journalføring og statistikk. LEAN forbedringsverktøy benyttes for Gevinstrealisering. Mulige brukerundersøkelser i fremtiden.